

ønskede det, navnlig i de store Kommuner, Lejlighed til at udvide deres Medlemsantal. Det er jo saaledes, at siden Købstadkommunalloven traadte i Kraft, ere Byerne voksede overordentligt i Omfang, og det forekommer mig, at vi her kunde benytte Lejligheden til at udvide deres Byraadsmedlemmers Antal fra det nuværende Maksimum, som nu vist for de store Byer er 19, til f. Eks. 25. Denne Tanke vilde sikkert vinde Anklang i Byerne, og hvis denne Lov skulde være Slutstenen, vilde det altsaa være rigtigt, at gøre det her.

Jeg skal ellers ikke indlade mig paa en Diskussion om dette Forslag, der er en gammel Kending, jeg skal kun sige, at jeg naturligvis er fornøjet med, at det nu foreligger som Regeringsforslag, og at jeg vilde ønske, at det kunde naa gennem Rigsdagen i en saadan Skikkelse, at det betegnede et virkeligt Fremskridt.

Schovelin: Den bærende Tanke i dette Lovforslag er umiddelbart tiltalende, ikke alene derved, at den stemmer med Grundlovens Ord og Aand, men ogsaa i og for sig. Det er en ganske naturlig Ting, at et kommunalt Raad vælger sin Formand selv, og man tør vel ikke nægte, at det i mangfoldige Tilfælde har vist sig at være en i kommunal Henseende uheldig Ordning, at saa mange af de kommunale Forretninger, ja, endog Udførelsen af Kommunalraadets Beslutninger ere blevne lagte i Bureaukraters Hænder. Jeg er i det hele af den Mening, at hvor man kan trænge Bureaukratiet tilbage, er det heldigt. Jeg anerkender, at Bureaukratiet i mange Forhold viser sig at have en større Almensans end en Mængde andre Styresæt, men dette naas altid paa Bekostning af Sans for Livets Realiteter og med en alt for overdreven Formalisme. Desuden har den hidtil bestaaende Ordning haft to øjensynlige Ulemper, den første denne, at naar den nye Mand, Byfogeden eller den kongevalgte Øvrighedsperson, kom ind i Kommunen og skulde overtage Formandsforretningerne, var han saa at sige altid en Mand, der til en Begyndelse intet kendte til vedkommende Kommunes Forhold, aldeles ikke var inde i de lokale Forhold og i alle Tilfælde maatte behøve en klækkelig Tid for at sætte sig ind i

dem. Og hvis det saa bag efter viste sig, at han ikke kunde eller ikke vilde sætte sig ind i disse Forhold, kunde man ikke blive af med ham. Dette altsaa, at man sætter en Mand til Formand, der for det første ikke er og ikke kan være inde i Forretningerne og for det andet, for saavidt som han ikke senere sætter sig ind i dem, er saaledes stillet, at man ikke kan blive af med ham, er ganske indlysende to meget betydelige Ulemper, som det naturligtvis principielt set maa være berettiget at fjerne.

Fra Købstadforeningens Side har man ogsaa et Par Gange erklæret sig for en saadan Ordning som den, her er foreslaaet, nemlig i 1883 og i 1899, men dog sidste Gang med et bestemt Forbehold, eller rettere under den Forudsætning, at der samtidig skulde ske en Omordning af Reglerne for Valg til Byraadene i den Retning, at de højstbeskattede Vælgere bleve mere beskyttede, end de vare i 1899. Som vi alle vide, er Bevægelsen imidlertid gaaet i modsat Retning, og man tør vel derfor utvivlsomt sige, at Forudsætningen for Købstadforeningens Tilslutning er bristet. Ikke desto mindre turde man vel kunne antage, at ogsaa Købstadforeningen vedblivende vil stille sig velvillig overfor Princippet i dette Lovforslag. Men en Ting maa jeg dog i denne Sammenhæng straks advare imod — jeg siger: i denne Sammenhæng, og mener dermed den Sammenhæng, som Købstadforeningen har skabt ved at lægge Fingeren paa et saart Punkt —, nemlig at vi ikke her, fordi det i § 6 hedder, at der ved den kommunale Vedtægt eller Tillæg til samme kan tillægges de eventuelle Byraadsformænd et aarligt Vederlag, komme ind paa atter her at skabe et „Ben“. Dansk Kommunalliv lider saamænd nok under, at visse Stillinger ere „Ben“, og under de Hensyn, der som Følge deraf tages fra forskellige Sider. Jeg tror, det vil være en overordentlig Fare for det kommunale Liv, hvis vi nu i de forskellige Byer skulde have en Byraadsformand, som ved Hjælp af et Vederlag kan faa sig en økonomisk gunstig Stilling, og der som Følge deraf bliver Begærlighed efter at beklæde denne Stilling, ikke ud fra kommunale Interesser, men ud fra Hensynet til et saadant eventuelt Vederlag.